

Sygn. akt II Ca 2688/15

POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Paweł Szewczyk
Sędziowie:	SO Anna Nowak (sprawozdawca) SO Agnieszka Cholewa-Kuchta

Protokolant: protokolant Joanna Hanek

po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 2016r. w Krakowie

na rozprawie sprawy z wniosku (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

przy uczestnictwie S. Z. i M. T.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie

z dnia 10 lipca 2015r., sygnatura akt I Ns 1673/13/K

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 2 czerwca 2016 r.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy ustanowił na rzecz wnioskodawcy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. służebność przesyłu sieci kanalizacyjnej na nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...) położonej w M., gmina K., objętej (...) (...), a odpowiadającej (...). (...), (...), (...), objętych księgą wieczystą nr (...) szlakiem biegnącym przez: część (o pow. 327 m2 ; pkt. nr 27, 28, 31, 32, 34, 37, 21, 6, 20, 36, 38, 40, 41, 25, 8, 43, 26, 42, 39, 35, 33, 30, 29, 13, 11, e1, 9, 1, 10 i 27) działki nr (...) to jest zgodnie z wariantem II, oznaczonym kolorem żółtym i czerwonym, zawartym w opinii biegłego sądowego geodety J. H. z dnia 2 kwietnia 2014 r., nr L.ks. rob. (...) oraz zasądził od wnioskodawcy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na rzecz uczestników S. Z., M. T. solidarnie kwotę 15.694 (piętnaście tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt cztery) zł tytułem jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, płatnego w terminie jednego miesiąca od daty uprawomocnienia się niniejszego postanowienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Nieruchomość oznaczona jako działka nr (...) położona w M., gmina K., stanowi współwłasność: S. Z. i M. T..

Wnioskodawca w ramach realizowanej inwestycji pn. „Zapewnienie prawidłowej gospodarki ściekowej na terenie aglomeracji K. – dorzecze R.” współfinansowanej ze środków Unii Europejskiej buduje sieć kanalizacyjną w gminie K.. W ramach realizacji wskazanego projektu wnioskodawca wybudował na nieruchomości uczestników oznaczonej jako działka nr (...) urządzenia służące do odprowadzenia ścieków w postaci : rur kanalizacyjnych i pięciu studni kanalizacyjnych.

Służebność przesyłu sieci kanalizacyjnej biegnie szlakiem o szerokości 3 metrów przez część o pow. 327 m² nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...), położonej w M., poprzez pkt. nr 27,28, 31, 32, 34, 37, 21, 6, 20, 36, 38, 40, 41, 25, 8, 43, 26, 42, 39, 35, 33, 30, 29, 13, 11, el, 9, 1, 10 i 27.

Wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu dla urządzeń przesyłowych zlokalizowanych na działce nr (...), położonej w M. wyniosła 15.694 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd I instancji ustalił na podstawie powołanych dokumentów, opinii biegłego sądowego geodety J. H., opinii biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości P. T., zeznań świadków U. B., J. K.. Autentyczność i prawdziwość dowodów z dokumentów nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania, ich wiarygodność i moc dowodowa nie budzi zatem wątpliwości. W ocenie Sądu opinie biegłych sądowych sporządzone zostały rzetelnie, precyzyjnie i klarownie, a zawarte w nich wnioski są w logiczne, wyczerpujące i w pełni przekonujące. Sąd uznał za wiarygodne zeznania zeznań świadków: U. B., J. K., albowiem były jasne, logiczne i spójne. Sąd pominął wniosek uczestnika o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka O. T. i o dopuszczenie dowodu z protokołu przyjęcia stron w (...) w K. z 26.11.2012 r., albowiem okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd wskazał na treść art. 305¹ k.c., zgodnie z którym nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować, lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 k.c. (urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne), prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu).

Na podstawie art. 305² § 1 k.c. jeżeli właściciel nieruchomości odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna dla właściwego korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § k.c., przedsiębiorca może żądać jej ustanowienia za odpowiednim wynagrodzeniem. Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, iż wnioskodawca spełnił przesłanki wynikające z powołanych przepisów i koniecznym było ustanowienie służebności przesyłu na czas nieoznaczony. Szlak przesyłu sieci kanalizacyjnej i jednocześnie służebności przesyłu sieci kanalizacyjnej na przedmiotowej nieruchomości został ujęty w opinii biegłego sądowego geodety, a wartość jednorazowego wynagrodzenia została oszacowana przez biegłego sądowego w zakresie szacowania nieruchomości na kwotę 15.694 zł i kwota ta została zasądzona od wnioskodawcy na rzecz współwłaścicieli przedmiotowej nieruchomości. Dodatkowo mając na względzie konieczność zgromadzenia przez wnioskodawcę kwoty zasądzonej na rzecz uczestników tytułem jednorazowego wynagrodzenia, Sąd zasądził tę kwotę z terminem płatności 1 miesiąca od daty uprawomocnienia się postanowienia. Wymaga podkreślenia, iż wnioskowany przez wnioskodawcę termin 3 miesięcy nie znajduje oparcia w ustalonym w sprawie stanie faktycznym.

Powyższe orzeczenie zaskarżył w całości wnioskodawca wnosząc o jego uchylenie i przekazanie do ponownego rozpoznania,.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

- naruszenie art. 516 k.p.c. w zw. z art. 325 k.p.c. w zw. z art. 305¹ k.c. i 305⁴k.c. poprzez niewskazanie w sentencji postanowienia zakresu korzystania z nieruchomości obciążonej,
- art. 325 k.p.c. poprzez błędne określenie wnioskodawcy;
- art. 328 k.p.c. poprzez brak wyjaśnienia podstawy rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się uzasadniona albowiem Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy.

W odniesieniu do nierozpoznania istoty sprawy, jako przewidzianej w art. 386 § 4 k.p.c. podstawy uchylecia wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, w judykaturze Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że występuje ono wtedy, gdy sąd pierwszej instancji w sposób nieprawidłowy zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania pozwu lub zarzutów merytorycznych przeciwstawionych zgłoszonemu roszczeniu (por. wyrok SN z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999/1/22; wyrok SN z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003/3/36; wyrok SN z dnia 17 listopada 2004 r., IV CK 229/04, niepubl.; wyrok SN z dnia 10 czerwca 2011 r., II CSK 568/10, OSNC 2012/B/40). Nierozpoznanie istoty sprawy następuje zatem w tak rzadkich przypadkach, jak w razie oddalenia powództwa ze względu na błędne przyjęcie braku legitymacji procesowej, błędne przyjęcie, że dochodzone roszczenie nie stało się jeszcze wymagalne albo że wygasło, czy błędne uwzględnienie zarzutu przedawnienia.

Odpowiednie zastosowanie w postępowaniu nieprocesowym pojęcia nierozpoznania istoty sprawy musi odbywać się z uwzględnieniem specyfiki danej kategorii sprawy podlegającej rozpoznaniu w tym trybie postępowania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2012 r., I CZ 168/12, OSNC 2013/5/68, z dnia 21 sierpnia 2013 r., II CZ 26/13, niepubl., oraz z dnia 13 lutego 2014 r., V CZ 3/14, niepubl.). W wypadku żądania przez właściciela nieruchomości ustanowienia służebności przesyłu za odpowiednim wynagrodzeniem na podstawie art. 305² § 2 k.c., niewątpliwie do istoty sprawy należą ustalenie treści służebności i wysokości należnego w zamian wynagrodzenia. Nie można mówić o ustaleniu istoty sprawy, a tym samym o jej rozpoznaniu w sprawie o ustanowienie służebności przesyłu (art. 386 § 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) w sytuacji, w której Sąd I instancji orzekł o ustanowieniu służebności nie określając uprawnień podmiotu, na rzecz którego służebność została ustanowiona (tak SN w postanowieniu z dnia 29 maja 2014 roku, V CZ 34/14 oraz z dnia 3 czerwca 2015 roku, V CZ 26/15). W niniejszej sprawie mimo wskazania we wniosku zakresu i treści służebności Sąd I instancji, ani w ustaleniach faktycznych zawartych w uzasadnieniu, ani w rozważaniach prawnych ja i w sentencji orzeczenia, do treści tejże służebności się nie odniósł. Zatem nie rozpoznał istoty sprawy, a poczynienie w tym zakresie ustaleń w II instancji i ich ocena przez Sąd II instancji prowadziłyby do pozbawienia stron prawa do dwuinstancyjnego postępowania sądowego.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd I instancji ustali uprawnienia podmiotu, na rzecz którego służebność została ustanowiona i wskaże je w sentencji orzeczenia.

Mając powyższe na uwadze na podstawie art. 386§4 k.p.c. w zw. z art. 13§2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.